



Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj  
Sibiu

# Hirlap

Megjelenik minden nap a vasárnapokat és ünnepeket  
követő napok kivételével  
Dr. VUCHETICH ENDRÉ  
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România  
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.  
(Dos. No. 934/1938)  
Dr. VARNAY ELEMÉR  
felelős szerkesztő

## A nagy cselekvések időszaka

Európa nagy és sorsdöntő küzdelemben áll a bolsevizmussal, — olyan küzdelemben, melynek eldöntésén fordul meg egész Európa és az ittélő népek sorsa. Ennek tudata a közös erőfeszítések rugója s ennek a tudatnak át kell hatnia minden európai nemzet valamennyi tagját. A mai háború: világháború a szó szoros értelmében. Világhatalmi erők ütköztek meg, világrések hadseregei vonultak fel gíászai küzdelemre. Az 1914—18 évi világháború, bár a világ sok népe vett részt benne, a maga valójában mégis csak európai hatalmi kérdések eldöntéséért folyt s mint a történelem megmutatta, ideiglenes rendezéssel ért véget. Eppen ezért már méhében hozta a mai új világháborút és ezzel felszabadította azt a veszélyt, amelyet a Szovjet Európa számára jelentett.

A bolsevizmus veszélye ellen éppen ezért minden európai népek a csatasorban a helye a német nemzet mellett, mely ennek a küzdelemnek oroszánrésztét vállalja. Minden európai nemzetre komoly feladat vár. Senki sem lehet tétlen nézője az európai sors eldöntésének. Ebben a küzdelemben minden népek ott van a helye, mert az elkövetkező idő minden öntudatos európai népet az elé a feladat elé állít, hogy a bolsevizmus veszélyével mielőbb végleg leszámoljon. Elkövetkezett tehát a nemzetek számára a nagy cselekvés időszaka, melyben — mint a nemzetek életének minden sorsdöntő feladatában, — egy-egyben kell összeforrasztania minden szívnek és minden léleknek.

A vezető európai államférfiak eddigi tanácskozásai azt mutatták, hogy a szövetséges európai hatalmak tényezői a helyzetet és a földrésztünk érdeklő kérdéseket egyformán itélik meg. Teljes az egyetértés abban a tekintetben is, hogy a Szovjet ellen vívott védelmi háború győzelmes befejezése Európa és az európai népek létkérdése is. Eppen ezért a küzdelemben résztvevő államok a közös európai ügy szolgálata mellett egyben saját védelmi harcuknak is tekintik ezt a háborút.

A mai felelősségteljes időkben nincs helye a könnyelmű szőkeozásnak és mulatozásnak, de nincs helye annak sem, hogy elcsüggedjünk és kishitűek legyünk. Áldozatos szellemmel kell érvényesülnie minden vonalon: a fronton küzdő helytállást követelnek meg az otthonmaradótaktól is. Mindenki a maga munkahelyén, a maga beosztásában fokozott lelkiismeretességgel végezze munkáját, mert a nagy európai közösségben a legapróbb és legszerényebb munkának is értelme, jelentősége van. Önfegyelem, takarékoság, józanság, megértés és áldozatkészség: ezek a belső front jelszavai s ezeket a jelszavakat tartalommal nekünk kell megtöltenünk. Valamennyiünknek, akik felismerve a nagy idők parancsát, a jövőre is gondolunk, a jövőért élünk, Európa jövője ettől a küzdelemtől függ. S amit az országok közötti kapcsolatokat ma ez a közös védelmi harc határozza meg, ugy az egyének közötti viszonyt is a magasabb szempontoknak kell alárendelni. Önfegyelem az egyéni igények kielégítésében takarékoság a háztartásban, józanság a rémhírterjesztők suttogásával szemben, megértés a nélkülözöket iránt, áldozatkészség a nemzeti, népközösségi érdekek támogatásában: ez a belső front utja s ezen az uton a helye ma mindenkinek!

Egyéni és közösségi önfegyelemre van szükség. Az új idők új lelkiületet követelnek. Félre a kicsinyességgel, torzalkodással, önzéssel, mert ha valaha, ugy ma igaz az, hogy aki máson segít, aki a vele egy sorban küzdőt támogatja, a maga ügyét is szolgálja. Amint az egyéni érdek sohasem nőhet a közösségi érdek fölé, pláne oly kérdésekben, melyek elvi természetűek és megoldásuk százezrekre, sőt népmilliók sorsára van kihatással, ép ugy az egyéni önzés nem béníthatja meg a társadalmi gépezet működését, csak azért mert egyesek szerencsésebb társadalmi körülmények közé kerülve, vagy üzleti előnyeket kihasználva, oly anyagi erőforrásokra tettek szert, melynek alapján megpróbálják maguknak a közösség érdekelmeinek felelősen felelősségét. A közéleti rendjében érvényesülő igazságos elosztás a közösség boldogulásának előfeltétele. Jus suum cuique! Mindenkinél az őt megillető jogot: kenyérben, életlehetőségekben egyaránt. Amikor tehát a kormányzat a közéleti rendjének megteremtése és ellenőrzése folyamán súlyos szankciókat alkalmaz a szabotálók, üzérkedők, élelmiszerhalmazok ellen, a közösség érdekét védi. A közösség minden egyes tagjának pedig lelkiismeretbeli kötelessége a rend, fegyelem, nyugalom maradéktalan betartásának biztosítása, mert ez a győzelem egyik lényeges előfeltétele: kötelességteljesítő emberekre a belső fronton ép oly szükség van, mint a tüzvonalban.

(defensor)

## A szalonbolsevista Stafford Cripps Indiába utazik, hogy az elszakadási mozgalmat ellensúlyozza

### A japánok nem várják be Cripps indiai tárgyalásainak kimenetelét

Amszterdamból jelenti a Rador: A brit hirszerzők közlése szerint szerdán hivatalos nyilatkozat hangzott el Londonban Indiára vonatkozólag. Ebben utalnak arra, hogy a japán előnyomulás folytán az indiai ügyekben támadt válság hatása alatt

Anglia egyesíteni kívánja India összes erőit, hogy megvédelmezhesse az országot az invázió ellen.

Az angol nyilatkozat utal arra az ígéretre, amelyet Anglia 1940 augusztusában tett és amely szerint Indiát nyomban a háború befejezése után a dominium rangjára emelik, azzal a feltétellel, ha India elfogadja az angol javaslatokat. Ennek érdekében az angol háborús kormány egyhangulag elhatározta, mozgalmat kezd „a jelenért és jövőért”, amely „Indiára vonatkozólag” ki akarja küszöbölni egy kisebbség ellentállásának veszedelmét. A nyilatkozat szerint az angol kormány először arra gondolt, hogy nyomban nyilvánosságra hozza azokat a feltételeket, amelyek teljesítésével Anglia szigetén Indiát egy autonóm kormány megalakítása érdekében. Mégis felmerült az aggodalom, hogy a kiáltvány a jelenlegi körülmények között inkább káros volna, mint előnyös, mert

## Anglia az arabok ellen a zsidókat akarja felhasználni

A Német Távirati Iroda közli, hogy az angol sajtót élénken foglalkoztatja Sir Stafford Cripps indiai utazása. A lapok megállapítják, hogy Sir Stafford Crippsnek rövid idő alatt kell megküzdeni az összes problémákkal, mert a japánok sem maradnak tétlenül.

A „Star” című angol lap szerint angol politikai körökben nem titkolták aggodalmukat az indiai helyzettel kapcsolatban.

Berlinből jelenti a Rador: Illetékes helyről közlik, hogy a londoni alsóházban Palesztináról tárgyaltak és ezek a tárgyalások Berlinben bizonyos érdeklődést keltettek azzal kapcsolatban, hogy Cranborne lord, gyarmatiügyi miniszter kijelentéseit mások megcáfolták. A gyarmatiügyi miniszter többek között „pártatlan politikáról” beszélt és kijelentette, hogy

## Az újabb hajóvesztések mindig áthúzzák a számításokat

A Német Távirati Iroda közli, hogy a londoni „Times” beszámol Alexander lord, az angol tengerügyi hivatal első lordjának hétfőn tartott beszédéről, amelyben utalt arra, hogy az angol flotta 1939 szeptember 3-ika óta éjjel-nappal állandóan harcban áll. Az angol haditengerészetet szívesen bírálják de csak azért, mert nincsenek tisztában, hogy mi történik a

először meg akarják győzni az indiaiakat, hogy a brit terv eléggé gyakorlati és azt el lehet fogadni

és ezenkívül India összes erőt a birodalmi terület megvédésére kell összpontosítani. Ennek érdekében a háborús kormány egyik tagját Indiába küldik, hogy személyes megbeszéléseken győződjön meg arról, hogy azok a brit határozatok, amelyekre nézve meggyeztek, célravezetők.

Sir Stafford Cripps önként vállalkozott arra, hogy ezt a megbízatást elvállalja.

Indiai útja során tárgyalásokat folytat majd az alkirályal és a katonai főparancsnokokkal, hogy a katonai helyzetről tájékozódjon és megbeszélései során szem előtt tartja az angol kormány felelősségét, amely India népeinek a fenyegető veszély elleni megvédésére vonatkozik. A jelenlegi helyzetben azonban az indiai népek együtt kell működni a kínai néppel. Sir Stafford Cripps nyomban utnak indul, amint erre lehetőség kínálkozik. Ezen idő alatt sem Indiában, sem Angliában nem foglalkoznak nyilvánosan az Indiára vonatkozó problémákkal. Sir Stafford Crippset távollétében az alsóházban Eden külügyminiszter helyettesíti.

Angliának számos barátja van ugy a zsidók, mint az arabok között.

A Davies és Wedgewood lordok által tett kijelentések azonban leszögezték, hogy Palesztinában sem a zsidók, sem az arabok nem helyeslik a brit kormány politikáját. Wedgewood lord a palesztinai közigazgatás antiszemita irányzatáról panaszkodott, amelyet a brit kormány azzal indokolt, hogy ki akarja békíteni az arabokat. Berlinben utalnak Wedgewood lord kijelentésére, amely szerint

az arabok sohasem fognak Angliáért harcolni és ezért helyesen tennék, ha a zsidókat fegyvereznék fel,

mert ezáltal gátat vetnének az arab mozgalomnak és attól azután már nem kellene félni.

## Cripps indiai küldetése meglepetést keltett az alsóház köreiben

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni „Evening Standard” Cripps indiai küldetésével foglalkozva azt írja, hogy

a hír meglepetésként hatott az alsóház köreiben.

Annak ellenére, hogy Cripps küldetésével nem szívrogtak ki részletek, ugy tudják, hogy az általa teendő javaslatok igen messzire mennek.

A lap megállapítja, hogy Cripps harca hosszú időt vesz igénybe,

a japánok azonban nem várják meg a tárgyalások kimenetelét.

Egy másik londoni lap, a „Star” rámutat arra, hogy londoni körökben nem csinálnak illúziókat a Cripps küldetésénél előforduló nehézségek kérdésében.

# A visszacsatolási adó táblázata

Tegnap számunkban beszámoltunk már a visszacsatolási adó létesítéséről. Most közöljük az adó létesítéséről szóló rendelettervezényhez mellékelt táblázatot, amely a fizetendő összegeket tünteti fel:

1. Szabadfoglalkozásúak, kisiparosok, és mindazok a személyek, akik valamely nem kereskedelmi jellegű foglalkozást űznek, évi 48.000 leinél nagyobb bruttó jövedelem után kivett adó esetében az 1941-42. pénzügyi évre megállapított közvetlen adójuknak megfelelő összeget kötelesek fizetni.

2. Tantiémek, osztalékok, részvények utáni kamatok és egyéb jövedelmek, kötelezvények és más ingó értékek, továbbá a kereskedelmi és ipari vállalatok bére- vagy haszonbérbeadásából származott követelések és bérleti összegek élvezői az 1941. év folyamán felvett összeg 35 százalékát fizetik.

3. A havi 8000 leit meghaladó fizetéssel illetve nyugdíjjal rendelkező köz- és magántisztviselők és nyugdíjasok 1941 október hónapi fizetésüknek (nyugdíjuknak) megfelelő összeget fizetik visszacsatolási adó címén.

4. A fizikai vagy jogi személyiségű kereskedelmi és ipari vállalatok visszacsatolási adója az 1941-42. évre megállapított közvetlen adójuk összegével egyenlő. Ezenkívül a sörgyárak az 1940-41. pénzügyi évben forgalombahozott minden vagon sör után még külön 20.000 leit, az élesztőgyárak minden ezer kilogram forgalombahozott élesztő után 50.000 leit, a pezsgőgyárak minden vagon pezsgő után 100.000 leit, a faszesz- és ecetsavgyárak minden vagon után 30.000 leit, a likőr-, rum- és konyakgyárak minden dekaliterfok után 2 leit, a parfüm-, kölnivíz- és kozmetikai cikkeket előállító gyárak minden dekaliterfok után 3 leit, az ecetgyárak minden ecetfok után 1.20 leit, a szeszmonopolitkek megyei és alközponti elosztói minden eladott szesz- vagy pálinkafok után 0.20 leit. A kis szeszkimérések tulajdonosai az italmérséget engedély (brevet) illetékének ötszörösét, a

nagy szeszkimérések tulajdonosai az italmérséi engedély illetékének tizszeresét fizetik.

5. A beépített és beépítetlen telkek tulajdonosai 48.000-500.000 lei közötti bruttó jövedelem után évi közvetlen adójukkal egyenlő összeget fizetnek. Ezen felül jövedelem esetében 500.000 leig az évi közvetlen adó összegét, azon felül pedig a különbözet 30 százalékát. A visszacsatolási adót az 1941-42. pénzügyi évre kivett közvetlen adóhoz viszonyítják.

6. A szántó- és kaszáló földtulajdonosok 3-5 hektár között összesen 500 leit, 5-20 hektár között hektáronként 400 leit, 500 hektáron felül pedig hektáronként 500 leit fizetnek.

A szőlő- és szilvástüvelvények tulajdonosai hektáronként 2000 leit, kitermelés alatt álló erdők tulajdonosai hektáronként 1000 leit, zöldség- és virágkertészetek hektáronként 2000 leit, gyümölcsösök tulajdonosai 3 hektárig egy összegben 5000 leit, 3-5 hektár között ugyancsak 5000 leit, 5-20 hektár között hektáronként 2000 leit, 20-100 hektár között hektáronként 3000 leit, 100-500 hektár között hektáronként 4000 leit és 500 hektáron felül hektáronként 5000 leit fizetnek. A legelő- és árterületen levő földek tulajdonosai a fenti összegek 75 százalékát fizetik.

7. Az 1-4. pontok alatt felsorolt összegek a zsidókra nézve négyszeresre emelkednek. Zsidónak tekintik az 1940. október 4-i 3347. számú rendelet-törvény második szakaszában feltüntetett fizikai személyeket és az 1941. március 23-i 842. számú rendelet-törvény negyedik szakaszában említett társaságokat, azokat a nem lukratív jellegű társaságokat, amelyeknek tagjai közül huszonöt százaléknál több zsidó van, illetve kizárólagos vagy túlyomó tevékenységi köre zsidó jellegű, végül azokat az alapítványokat, amelyeknek működési köre kizárólagosan vagy túlyomóan zsidó jellegű vagy pedig vezetőségének többsége zsidókból tevődik össze.

## Iránban tarthatatlan a helyzet

Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: Iránból érkezett hírek megerősítik, hogy a helyzet egyre válságosabb lesz. A megszálló angol és szovjet erők képtelenek a helyzetet uralni. A kereskedelem teljesen szünetel, a forgalom bizonytalanná vált. Az angol-szovjet viszony megromlott, mert a szovjet propaganda nem tartja tisztelgetben a két ország közötti megállapodást. A szovjet képviselők rendkívül kihívóan viselkednek az angolokkal és nem engedik meg a Kaspi-tenger partján fekvő városokba való látogatást.

Jólétesült török körökben bejelentették, hogy az iráni helyzet közelről érdekli a török kormányt.

## Sumner Welles módszere közönséges zsarolás

— hangsúlyozzák Berlinben —

Berlinből jelenti a Rador: Mértékadó német körökben hangsúlyozzák, hogy Sumner Welles helyettes amerikai külügyi államtitkár

ama kijelentései, melyek szerint beszüntetik a francia lakosság számára az élelmiszerek szállításokat, jellegzetes zsarolási módszernek tekinthetők.

A vichyi és washingtoni kormány viszonyával kapcsolatosan egyébként Berlinben tartózkodnak az állásfoglalástól, tekintettel arra, hogy

a francia és amerikai kormány között egyen tárgyalások még folyamatban vannak.

## Általános védelmezés Kubában

Buenos Airesből jelenti a Német Távirati Iroda: Kubából érkezett hírek szerint Batista elnök 18-50 év között bevezette a kötelező katonai szolgálatot a férfiakra. A 18-25 év közötti hadköteleseket azonnal behívják.

A Német Távirati Iroda másik buenosairesi jelentése közli, hogy Vargas braziliai köztársasági elnök rendeleti uton olyan értelemben módosította az alkotmányt, hogy az elnöknek jogában áll a rendkívüli állapotot vagy hadiállapotot elrendelni.

A brazil kormány ezzel egyidejűleg utasította összes tengeren levő hajóit, fussanak be a legközelebbi brazil kikötőbe.

## Miért köszönünk kalapemeléssel

Gyerekesnek látszó kérdés, de a gyerekek sokszor több érdeklődést mutatnak a mindennapi élet szokásainak értelméért. A felnőttek rendszerint meglepednek a felszínes magyarázattal: ez a szokás és ehhez mindenkinek alkalmazkodnia kell, aki nem akar neveletlen, vagy a bogaras ember hírébe keveredni. Alapjában véve azonban a felnőttben is tovább él a gyermeki kíváncsiság és ha makacsul kérdezősködő fiacskáját az állandó kíváncsiságoktól elterelni, való hivatkozással torkolja le, tulajdonképpen csak tudatlanságát próbálja leplezni. Mint annyi más etikettszabály, a kalaplevétel parancsának eredete is a középkorba vezet vissza. A középkori lovagok nem emelték ugyan kalapot, a lovagi tornán azonban csak juk levételével üdvözölték egymást. Mindenesetre illendő volt, hogy a sokszor nem is egészen ártalmatlan barátságos mérkőzés után a győző legalább is kitért felfedje legyőzöttje előtt. Egymás mellett elmenőben ez a bizalommegnyilvánítás természetesen már veszélyesebb volt, mivel a sisak le- és felcsatolása nem volt éppen könnyű feladat és a megtisztelt lovag lehetett halálos ellenség, aki esetleg nem tudott ellenállni annak a kísértésnek, hogy védtelen ellenfelével végezzen. A kellemetlen tapasztalatokon okulva ezért később már csak tisztas távolból emelték le egymás előtt sisakjukat, míg később a sisakrostély divatba jöttével ez az udvariassági aktus is kényelmesebb formát nyert.

A nők — az amazonok kivételével — sohasem vettek fejevert. Ez a magyarázata, hogy akkor is fenn tarthatják kalapjukat, ha a férfiak az illetőség iratlan törvényével kalaplevételre kötelezik. A bizalomnyilvánítás régi szokásának csak a férfiakra nézve volt értelme.

A szovjet repülőflotta helyettes főnökének halála. Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A szovjet rádió esztörtökön délelőtt a Tass-ügynökség közleményét továbbította, amely szerint Kartusev a szovjet kereskedelmi légitöltő helyettes vezetője Üzbegisztan köztársaság területén repülő-szerencsétlenség következtében életét veszítette.

## Ellenőrizhetetlen hírek szerint

# Törökország csatlakozik a hármasegyezményhez

Harminchét letartóztatás a Papan elleni merénylet ügyében — A nagykövet berlini útját dobhártyarepedés késlelteti

Berlinből jelenti a Rador: Illetékes forrásból közlik:

Berlini politikai körökben azokról a híresztelésekről, melyek szerint Törökország politikai maga-

## Papan nagykövet még nem utazott el Berlinbe

Berlinből jelenti a Rador: Hivatalos nyilatkozat közli, hogy Papan ankarai német nagykövet nem utazhatott még el Berlinbe, mert az ellene elkövetett merényletből kifolyólag könnyebb dobhártyaszerűséget szenvedett és orvosi kezelés alatt áll. Valószínű, hogy a napokban már elutazhatik.

### A MERÉNYLÖK ELLENI VIZSGÁLAT ÚJABB FELJEMÉNYEI

A Papan német nagykövet ellen megkísérelt me-

rhatalmi egyezményhez csatlakozna, ép oly levelet tudnak, mint azokról a híresztelésekről, melyek a török kormány átalakítására vonatkoznak, tartásának megváltoztatását tervezni és állítólag a

nyelvi ügyében folytatott vizsgálattal kapcsolatban közlik, hogy a letartóztatottak száma harminchétre emelkedett.

Több letartóztatás valószínűleg nem történik, azonban kiutasítják Törökországból azokat a jelen állampolgárokat, akiknek nincsen állandó foglalkozása és felülvizsgálják azoknak helyzetét is, akik az utóbbi években szereztek meg a török állampolgárságot.

## A riomi főtárgyaláson

# Leon Blum idegrohamot kapott

Bizonyítékok helyett továbbra is külfönböző ürügyekkel és hibaválaszokkal keres az ellene emelt vádkihárítására

Riomtól jelenti a Rador: Szerdán délután fél kettőkor folytatták a francia katonai összeomlás előzői ellen indított per főtárgyalását.

Ismét Leon Blum volt miniszterelnök kihallgatására került sor. Blum védbeszéde során a bíróság figyelmének elterelése céljából külfönböző incidensekre hivatkozott, előterjesztéseit azonban az elnök visszautasította.

Az elnök a hadiüzemek államosítására vonatkozólag kért felvilágosítást Blumtól, aki azonban elhárított magától minden felelősséget, mert — mint mondotta, — sohasem volt szakértője ezeknek a kérdéseknek

és az erre vonatkozó parlamenti vitákon sem vett részt személyesen.

A továbbiakban Blum azt fejtette, hogy a hiba nem a hadiüzemek államosításával kapcsolatosan keresendő, hanem a gyártásra kerülő géptípusok száma volt elégtelen.

— A hadiüzemek államosítását miért nem vitték keresztül minden vonalon? — kérdezte az elnök.

— Azért, mert nem volt rá elég fedezet, — felelt Blum.

— A hadiipari üzemek pénzügyileg rosszul állottak.

Ezben a felszámolás utján voltak, részben pedig túlköltekezéseiktől, a bankoktól függtek.

Az elnök ama kérdésére, vajjon a vádolt megtette minden szükséges erőfeszítést a hadiipari ügyek rendezése érdekében, — Leon Blum

idegrohamot kapott és csak kitérő választ adott.

Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét, hogy a **DOMZAROLT ECKENDORFI ÉS TAKARMÁNY CUKORRÉPAMAG** bármilyen mennyiségben kapható a

**HANGYA SZÖVETKEZETEK** szövetségénél. **Atud és aradi rakáránál**, Andrei Muresianu 7-9 Tel 14-65

# Franciaország cáfolja a madagaszkári japán partraszállás hírét

## India vizein teljes a japán légierő és haditengerészet főlény Ceylon és Port Darwin elleni támadástól tart az angol hadvezetőség

Mértékadó vichy körökben a leghatározottabban cáfolják azokat a külföldön terjesztett céltűzött híreszteléseket, melyek szerint titkos francia-japán megegyezés történt volna arról, hogy a japánok partraszálljanak Franciaország délkeletairikái gyarmatán, Madagaszkár szigetén. Madagaszkárban egy japán katona sincs és nem történtek előkészületek japán csapatok kihajózására sem, — jelenti a Havas-Off-ügynökség Vichyből.

Hivatalos francia forrásból ugyanakkor cáfolják azt a hírt is, mintha japán katonai küldetés tartózkodna Madagaszkár szigetén, — gazdasági bizottság aláírásával, — abból a célból, hogy a partraszállási körülményeket tanulmányozza és a partraszállási helyeket kiszemelje. Ezek a hírek a kezelet szüleményei, — hangoztatják Vichyben. Sem japán tisztek, sem japán kiküldöttek nem érkeztek Madagaszkár szigetére.

A fenti hivatalos francia cáfolattal kapcsolatosan indokoltnak látszik az a feltevés, hogy az angolszász propaganda az angol-francia, illetve amerikai-francia feszültség kioldására mindenáron ürügyet keres. Az ily törekvések közé sorolható a madagaszkári japán partraszállásról szóló hírverés is.

A Rador-iroda a Stefani hírszolgálati ügynökség liszaboni jelentését ismertetve közli, hogy az Egyesült Államok és Franciaország diplomáciai viszonya rendkívül elmérgesedett. Washington vzzal vádolja a francia kormányt, hogy támogatásban részesíti a tengelyhatalmak tengeralattjáróit és líbiai csapatait. Magától értetődő, hogy Roosevelt ezzel az ürüggyel szeretné kenyérfőrére vinni a dolgot, hogy a francia-amerikai ellenségeskedések kitörése révén az Egyesült Államok kezére játszassa Franciaország támaszpontjait, főleg Martinique szigetét és a csendesóceáni francia szigeteket.

## „Sikeres” ranguni visszavonulásról beszélnek az angolok

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni rádió New Delhiből (India) származó értesítést közöl, mely szerint

a japánok már a Rangun-ól kilencven kilométernyire nyugatra felvő Bassein felé nyomulnak előre.

Bassein az egyetlen angol kikötő, melynek még van kapcsolata a Mandalay felé vezető vasútvonalal.

Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: A

mandalay brit hatóságok hivatalos nyilatkozata egyetemes között a következőket tartalmazza:

A ranguni brit csapatok visszavonulása sikeresen megtörtént. Pegu helység azonban teljesen körül van zárva. A várost bekerítő japán csapatok támadásai eredménytelenek maradtak, a japán vadászpilóták és zuhanóbombázók azonban sikeresen támogatják a szárazföldi csapatok hadműveletét.

## Az Indiai-óceán is hadszíntér!

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközvetítő szolgálat jelentése szerint Londonban hivatalosan közölték, hogy a legújabb kelet-ázsiai hadiesemények következtében az Indiai-óceán is hadszíntérre vált és senkit se lepjen meg az a körülmény, ha a szövetséges hatalmak szállítmányai és általában a szövetségesek hajózása ellen ellenséges támadásokra kerül majd sor.

A japánok — hangsztatja a brit hírközvetítő szolgálat, — kiterjeszthetik tevékenységüket Ceylon szigetére és összmontosított támadást intézhetnek az ausztráliai Port Darwin ellen is. Hadműveleteiket tekintettel legújabb területi nyereségeikre, kiterjeszthetik a Fidzsi-szigetekig, melyek az Új-Hebridákhoz képest feltehetően.

A japán hajóhad még nem szervezett ko-

moly veszteségeket és főlény lehetővé teszi, hogy sikereiből minden irányban levonja a következtéseket, — fejeződik be a londoni hivatalos közlemény. (Rador).

### A JÁVAI KATASZTRÓFA OKAI

Az elmenekült hollandindiai helyettes kormányzó — londoni értesülések szerint — nyilatkozott és kijelentette, a hollandindiai csapatok parancsot kaptak, hogy Bandoeng eleste után is folytassák az ellenállást. Utalt arra, hogy a jávai katasztrófa egyik oka az volt, hogy a hollandindiai csapatok a várt segítségek csak töredékét kapták. Szingapurból felszerelés nélküli csapatok érkeztek és az amerikaiak is csak lényegtelen csapaterősítéseket és gyenge repülőkötelékeket küldtek, amelyeket azonban két-három nap után visszarendeltek.

## A japán flotta Moresby-kikötője felé tart

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Az United Press nagy értesül Melbourneból, hogy a Moresby kikötője felé tartó japán flottát az újguineai vizeken látták.

Ausztráliai felderítő gépek megállapították, hogy a japánok nagyobb szállítmányokat vonnak össze a Salamon-szigetek szomszédságában levő vizeken.

Az ausztráliai légierő igyekszik megakadályozni vagy késleltetni a Moresby elleni támadást, miután

a kikötőnek igen nagy hadászati jelentősége van.

Az ausztráliai hatóságok különben sem cáfolták, de nem is erősítették meg az Ausztrália megrohanására létesített japán flotta hírét.

### ELISMERÉS A JAPÁN HADSEREGNEK

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: A japán parlament egyhangulag megszavazta azt a javaslatot, amellyel Hollandia és Rangun elfoglalása miatt elismerésüket fejezik ki a hadseregnek.

## Az új európai rend nem veszélyezteti a kisállamok létét

Berlinben különösen nagy fontosságot tulajdonítanak Portugália történelmi küldetésének és Európa-Délamerika közötti közvetítő szerepének

Berlinből jelenti a Rador: Illetékes helyről közlik a következőket:

A német birodalmi külügyminiszteriumhoz kérdést intéztek azokkal a híresztelésekkel kapcsolatban, amelyek szerint Spanyolország és Portugália állítólagos tárgyalásokat folytatna Németországgal és Olaszországgal. A német külügyminiszteriumban kijelentették, hogy ezeket a híreket

nem erősíthetik meg, de nem is cáfolhatják.

Evvel kapcsolatosan német politikai körökben tartalmak arra a véleményre, mely ugylátszik elterjedt Portugáliában és amely szerint a kisállamok egyéni létét, hagyományait és gazdasági szabadságát az új európai rend veszélyeztetné.

Berlinben, különösen Portugáliát illetően, megállapítják, hogy Németországnak a legnagyobb érdeke, hogy ennek az országnak nemzetli élete megőriztessék.

Szó sem lehet az ugynevezett kulturális vagy politikai germanizálásról; ellenkezőleg: Németországnak különös érdeke, hogy Portugália évszázados politikai

és kulturális élete, — mely hidat képez Délamerika felé, — fentmaradjon és az Európa és Délamerika közötti kapcsolatok révén gyümölcsözősék.

## M n szertanács foglalkozott a cipőellátás kérdésével

Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Ion tábornagy-államvezető elnökletével minisztertanács volt, amely a bőranyagok és félkészárúk elosztásával, ellenőrzésével, valamint a talp és bőrellátás kérdésével foglalkozott. Az államvezető ugy határozott, hogy a hadsereg és a polgári lakosság lábellenőrzésének kiegészítése tekintetében egységes és összeegyeztetett akció történjék. Intézkednek abban az irányban is, hogy a bőrszolgáltatás és cipőgyártás terén megfelelő ellenőrzést gyakoroljanak.

Antonescu Ion tábornagy-államvezető intézkedett még, hogy az egységesítési árucikkékre nyomtassák rá az árat. Ilyen cikkek: ásó, kasza, parasztkap, cipő, bootskor, szappan, ruházati cikkek stb. Az árun megjelölt áron felül a kereskedő semmiféle összeget nem számíthat.

### London szerint

## Ha összeomlik a Szovjetunió, vele együtt tönkremennek az angolszászok is

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Nem szabad elfelejteni, — hangsztatja a brit hírközvetítő szolgálat, — hogyha összeomlik a Szovjetunió vele együtt tönkremegy Nagybritannia és az Egyesült Államok is. Eppen ezért Nagybritannia és az Egyesült Államok érdeke, hogy a Szovjetuniót egyenrangú szövetségesként kezeljék és a legnagyobb fontossággal bír az a körülmény, hogy Nagybritannia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió meg egyezzenek arra vonatkozólag, mi történjék Európában. Így tehát a három hatalomnak úgy békeidőben, mint háborúban minden erejével szövetkeznie kell, — fejeződik be a brit hírközvetítő szolgálat közleménye. (Rador).

## Az osztálysorsjáték ötödik osztálya második napjának eredményei

Bucurestiből jelenti: Az osztálysorsjáték ötödik osztályának második napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket:

Ötszáz ezer leit nyert a 11.532 számú sorsjegy. Száz ezer leit nyert a 76.383 és 38 számú sorsjegy.

Hatvanezer leit nyert a 26.793, 65.095 és 16.620 számú sorsjegy.

Ötvenezer leit nyert az 52.888 számú sorsjegy.

Negyvenezer leit nyert a 6552, 16.163, 79.142, 60.420, 48.191, 63.340, 22.381, 55.578, 72.569, 19.304, 75.096 és 69.659 számú sorsjegy.

Huszonezezer leit nyert a 65.573, 79.256, 64.542, 41.259, 74.201, 47.862, 63.054, 34.088, 65.050, 79.268, 11.122 és 44.434 számú sorsjegy.

Hatszáz ezer leit nyert a 43.615, 30.032, 40.747, 42.384, 65.667, 9684, 58.258, 3972, 56.167, 20.387, 25.088, 31.732, 60.347 és 77.796 számú sorsjegy.

Tizenötezer leit nyert a 79.204, 79.214, 79.212, 73.605, 20.181, 51.093, 37.153, 70.975, 72.152, 47.048, 2729, 50.693, 2818, 72.173, 20.901, 79.462, 68.916 és 6.312 számú sorsjegy.

A fentiekben kívül még számos sorsjegy nyert egyenkint tízezer, hatezer és ötezer leit. Számhírákért nem vállalunk felelősséget.

### Szombaton összeül az olasz minisztertanács.

Rómából jelenti a Rador: Március 14-én, szombaton a kvirináli palotában Mussolini miniszterelnök vezetése alatt összeül az olasz minisztertanács.

## FORUM (Arad) a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30 kor

A nagyfilmek nagyskere! Az év legnagyobb filmdrámája!

A NŐK FILMJE!

A NŐK FILMJE!

GUSTAV UCICKY legújabb mesterműve

# A menedékhely

A szereposztás köztön csemegéjét látjuk ebben a filmben — SXTA asszoy: **Franciska Kitz** — Otti a leánya: **Lise Werner**. Márkus az imádott férfi, akit mindketten szeretik: **Gustav Fröhlich** — A legújabb 5. sz. ONC és UFA-híradó. — Vasárnap délelőtt 11:30 kor matiné — Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

# HIRESK

**Tímisoara (temesvári) szerkesztőség és kiadóhivatal:**

L. Piata Brătiana 3. Telefon: 38-10.

**Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama**  
hirdetőirodájában, Eminescu-utca 8. Telefon: 11-11.

**Aradi szerkesztő: Babuczay György.**

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-  
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.  
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—  
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.  
Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30  
fillér. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek,  
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a  
rendes előfizetési díj kétszerese.

## Aldozatkészség és önfegyelm

Az aiudi (nagyenyedi) magyar népközösség könyhá-  
ján, par nap ead... ebedkiosztás alkalmával a sápadt, top-  
rongyos, számalmas „minstelen” típus emberpalánták bo-  
dog oromú ételkiosztására felügyelt népközösségi testvé-  
rünk, egyik urileány. Amint jár egyik gyerektől a má-  
sikig, — megnyeli, kikérdezi őtet, — természetesen min-  
denkinek ízlik a meleg, párologó finom illatú étel, hisz' még  
töltött-káposztát is kapnak néha; — aki nagyon éhes, má-  
scsoszor is kérhet.

Izuka leánytestvérünk különös gonddal figyeli, hogy  
egyik leánygyermek, — aki még az iskolás kort sem érte  
el —, nem eszik kenyeret étkezés közben. Többszöri bizta-  
tásra sem. A végén aztán papirba csomagolja és zsebébe  
tűlyeszi.

**Ekkor azt kéri tőle kisasszonyunk:**

— „Miért nem etted meg a kenyeredet?”

**A válasz ez:**

— Édesanyám azt mondotta, hogy nem szabad meg-  
ennem a kenyeret, hanem vigyem haza kisebbik testvé-  
remnek, mert otthon nincs kenyérünk.”

Aki ezek után sem érzéi szükségét, hogy tehetsége  
ment segítsé a népkönyhákat, hogy általában enyhítse a  
népnyomort, — bármilyen formájú hozzájárulással, —  
akkor nem tudom, hogyan eszünk le a torkán a jó falat,  
— különösen amikor a mi viszonyok között is sok-  
személyes vendégszolgálatok terít raktort asztalt!

Kétszázötvenünk, akik népből műveltebb rétegéhez  
tartozunk foglalkozásunk vagy egyéb jogcimeink összes-  
sége után — kérem ne vegye súlyos figyelmünknek, ha  
most azt kérdezem:

Vannak ennek a hatéves nyomorgó, még iskolázatlan  
gyermeknek — aki velünk szemben összehasonlíthatatlan  
kevesebbet kapott eddig az élet javaiból és a népi kul-  
turából, — ugyan bizony, csak neki vagy elsősorban is az  
ilyeneknek és nem nekünk kell példát mutatnunk a sors-  
közösségi áldozatkészségre és önfegyelmre?

**AJTAY VIKTOR (Aiud-Nagyenyed)**

— Gusztáv svéd király állapota. Stockholm-  
ból jelenti a Rador: Gusztáv svéd király, aki  
néhány nap előtt megbetegedett, állapota kissé rosz-  
szabodott. Az orvosi jelentés szerint a király az éj-  
szaka nagyobb részében nyugodan aludt. Reggel a  
légzőutak erős elnyálkásosását észlelték. Hőmérsék-  
le a kissé emelkedett. A szív működés jó. A király  
fáradtnak érzi magát, de általános állapota változat-  
lan és néhány pillanatra fel tudott kelni az ágyból.  
Legújabb jelen évek szerint Gusztáv király állapotá-  
ban javulás állott be, a láz csökkent és a beteg a nap  
folyamán félórát ülve töltött.

— A horvát lapok nagy cikkei a speleológ  
hercegről. Zágrábról jelentik, hogy a horvát lapok  
nagy cikkeken foglalkoztak a horvát királyi trónra  
kiszemelt speleológ herceggel, aki most ünnepele  
negyvenkettedik születésnapját. A horvát sajtó me-  
leg hangon fejezte ki szerencsekívánatait a speleológ  
hercegnek.

— Megsemmisítik a szerbiai kommunista bandá-  
kat. Belgrádból jelenti a Rador: A terrorista ban-  
dáknak Szerbia délnyugati részében történő fel-  
számolásával kapcsolatban közlik Prakupljeből, hogy  
a kommunista ellentállás utolsó központjait, Topljita,  
Jablonita és Kosanita helységeket elfoglalták. Hat  
nap alatt 4113 banditát agyonlőttek vagy megsebe-  
sítettek, míg 87 banditát elfogtak. A tisztogatási  
művelet tovább folyik. A Szerbia nyugati részében  
levő Prijedorban ugyiszólván az egész bandát meg-  
semmisítették.

## Párisi színházi levél

# Nyugdíjazások, sikerek és botrányok a francia színházi életben

A francia színház a mostani időnyben szükség-  
képpen más képet mutat, mint a háboru előtt.  
Diszletek, ruhák, fűtés, világítás stb. mind olyan  
probléma, amely egyenkint is csaknem megoldha-  
tatlannak látszik. Minden szakember véleménye meg-  
egyezik ma Franciaországban abban, hogy a bemuta-  
tók összehozása esetről-esetre valóságos csoda.

Pedig mostanában éppen a színházhoz fűződnek  
a legnagyobb remények. Minden szem a színpadokra  
irányul. Hiszen arról van szó, hogy a lelket, a szelle-  
met újjaalakítják. Egy tekintetben a fiatal csoportok  
erőfeszítéseit mértékadóknak kell tekinteni.  
Éppen ezekben a körökben a színházi mesterség szí-  
guru tisztelőit látjuk és azt, hogy milyen nagy a  
készség a drámai művészet szolgálatára.

## NYUGDÍJAZÁSOK A COMÉDIE FRANÇAISE-BEN

Nem véletlen, hogy éppen most a Comédie Fran-  
caise kulisszái mögött is nagy erjedésben vannak a  
lelkek. Egy sereg idősebb tag elhagyja a legelső  
francia színpadot. Köztük van a hölgyek közül Bovy,  
Dussane, Ventura és Bretty. Másrészt a nemzeti ne-  
velésügyi francia államtitkár határozatot irt alá,  
amely új, fiatal tagokat szólít Molière házába. Köz-  
tük Renée Faure-t és Money Dalmest-t, Julien Ber-  
theaut-t és Balpétrét. A miniszter mindenhatósága  
a francia színházvezetésen belül megküldte a szálló-  
igét, hogy: „A Comédie Française olyan köztársaság,  
amelyet egy tirannus kormányoz”. Ez kétségtelenül  
tulzás. A tagok felrészítése aligha lesz kárára a  
színpad fejlődésének.

## KÉT ÚJ STUART Mária

A legérdekesebb párisi bemutatók egyike a  
Théâtre Montparnasse-ban zajlott le Gaston Baty  
vezetése alatt. Az új darab, melynek Marcelle Mau-  
rette a szerzője és Marguerite Jamois a címszerep-  
elője, Stuart Mária sorsáról szól. Miként a Katherine  
Hepburn-ös amerikai filmben, itt is főképp a skót ki-  
rállyó pörét tárgyalja a drámai forma. Az író egy  
melankolikus asszony arcképét rajzolja, akit hon-  
vágy evőtör és könnyelmű életmódra csábít az una-  
lom. Baty rendezése fantasztikus légkörbe meríti a  
játékot. Azért használja a fényezőit, hogy sok  
áramvát és kevés fényt terjesszen. Függszönyök előtt és

lépcsőkön jelennek meg és tűnnek el a cselekmény  
alakjai, mint kísértetek, akik az éjszakában me-  
zognak.

Jean Loisy „Maria Stuart”-ja, amelyet Lyonban  
mutattak be a „Jeune France” védnöksége alatt,  
más formában tárgyalja a témát. Ebben a darabban  
a hősnő életének döntő mozzanata körül forog a  
cselekmény: a király megölése és a lord Bothwell-lel  
kötött házasság körül. A dráma huszonnégy órán  
belül perog le, mindig ugyanazon a színen. A cselek-  
mény maga a felvonások között zajlik le. A fellépő  
személyek elmondják, amit láttak. Így aztán olyan  
lélektani tanulmány jött létre, amely szivettépően  
ábrázolja a szenvedélyt és a hiúbnálat, a kísértés és  
a szívek, a szerelem és a vágyódás játékát...

## RETTENETES SZÜLÖK — RETTENETES BOTRÁNY

A Porte St. Martin melletti népszínházban a  
nézők főképp gyermekek és az őket kísérő mamák.  
A „Les deux Gosses” (A két lány) című régi melo-  
dráma, amelyben két fiatal filmszínész tűndöklök,  
roppan s'kert ért el ezelőtt a csodálatos közönség  
előtt, amely rendkívüli figyelemmel követi a színpad  
eseményeit.

Ezzel szemben a mai „tout Paris” ott tolong a  
Théâtre Monceau-ban, hogy lássa az eddig ismeret-  
len, huszónhárom éves Robert Bessy darabját: ez a  
mű, a „Jupiter”, átmenet az álom és a bohózat közt  
s egy rokonszenves szélhámos viszi el benne a meny-  
asszonyt, míg a tulságosan polgári igazi unokaöcs  
hoppnon marad. Az alakító fiatalok is igyekeznek  
simán végigjátszani a csinos, igénytelen komédiát.

Az Odeonban Euripides „Ciklop”-ja látható,  
amelyet Sylvain és Jaubert fordított meg francia  
versekben és Cadou zeneszerző korszoruzott fuvola-  
gárdalokkal. A színpadot, amelyen az egyszemű  
Polyphemoson kívül Silenos és a szatirjai hancuroz-  
nak, tavaszi napfény önti el.

A Gymnase-ban a néhány éve jól ismert és viha-  
ros multu Parents terribles (Rettenetes szülők) új  
színházi botrány viharát keltette. Színészek és nézők  
összeverekedtek. A rendőrség ötven embert letar-  
toztattott.

— **A TELI SEGÉLY támogatása:** keresztény  
felebarátai kötelesség. Aki a téli segély nemes és áldo-  
zatos munkáját adományával támogatja, hozzájárul-  
lásával a közös célt folytatott küzdelem győzelmét  
segíti elő.

— **Peru az Egyesült Államok pórázán.** Washing-  
toni közlés szerint Eszakamerika és Peru között bér-  
leti és kölcsönzési egyezményt irtak alá. Az nem ke-  
rült nyilvánosságra, hogy az Egyesült Államok mi-  
lyen mennyiségű fegyvert és hadianyagot szállít Pe-  
runak.

## TAKAREKOSKODJUNK A KENYERREL!

— **Magyar-nemet rádióterkezetet.** A magyar és a  
német rádióterkezetek kiküldöttjei többnapos megbe-  
szélést folytattak műsorszere kérdéseről. Felvetették  
a magyar-nemet költöcsere gondolatát, amelynek so-  
rán a két ország írói felváltva tartanának előadásó-  
kat. Műsorszámot iktatnak be, amely csárdásokból és  
bécsi keringőkből fog állani. Egy másik közös műsor-  
számunk Wachautól a pusztáig lesz a címe. A bécsi  
rádió János vitéz keresztmetszetét adja, ezzel szem-  
ben a magyar rádió közvetíti Ghézy Barnabás zene-  
karának hangversenyét. A megbeszéléseket májusban  
Budapesten folytatják.

— **Elítélt szabotáló.** A Hateg (hátszegi) bíróság  
egy hónapra munkatáborba utalta Gerzon Saroltát,  
mert a miniszterium által zárolt gumikereket eladott.

**Veteményes korteket kapnak a kispárosok.** A  
tímisoarai (temesvári) munkakamara vezetősége a  
munkaügyi miniszterium 2669-942. számú rendelete  
alapján a kispárosok, valamint a kispárosoknál dol-  
gozó szakmunkások tudomására hozza, hogy zöltség-  
félék természetesen szükséges föld rendelkezésre bo-  
csátása végett jelentkezzenek a kamaránál.

**FIGYELEM!**

**0 és új borok, likőrök, rumok és párlatok a**

**Hangya Szövetkezetek**

pincészeténél, Aiud, Sándor-utca 2. Telefon 29  
és aradi raktáránál, Andrei Muresianu 7-9  
Telefon 14-65

— **Kivégezték Ianculescu buzau gyógyszerés  
gyilkosát.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy szerdán  
dél előtt tíz órakor a vacarestii fegyház mellett kivé-  
gezték Irimia Constantin 34 éves, buzaumegyvei csiz-  
madiát, aki a mult év őszén meggyilkolta Ianculescu  
buzaui gyógyszerészt. A rablgyilkost a bucarestii  
büntetőtábla halálraítélte. Az elítélt felebbezése és  
kérgelmi kérvénye elutasított. A rablgyilkos  
tudta, hogy halálraítéltek, de fogalma sem volt arról  
melyik napon kerül sor kivégzésére. Kedden zárkájá-  
ban egész nap énekel. Néhány nap óta haja lassan  
összülésnek indult, am' orvoskörökben is meglepetést  
keltett. Az elítélt utolsó szavai ezek voltak: Bűn-  
vagyk! Megérdemeltem a büntetést!

— **Leleplezett aranysempészek.** A hatóságok  
megindították az eljárást Lazar Ilie Hunedoara (Hu-  
nyad)-megyei Pestera községbeli lakos ellen, aki  
egyik deval ismerősének összesen négyszázötven  
gram aranyat adott el, Lazar Ilie ismerőse szintén a  
bírósg elé kerül.

— **A jónő gyilkosai beismerésben vannak.** Bu-  
curestiből jelenti a Rador: Néhány nap előtt a fővá-  
rosban megfojtották Grünbaum Rachel jónőt. A  
gyilkosság tetteseit a rendőrség már elfogta. Kostin-  
ski Jeni és Solomon Agnes személyében. Mindketten  
beismerék, hogy ők fojtották meg a jónőt, majd  
osztokodtak a zsákmányon. A jónőnél több mint  
százezer lei készpénz és ékszereket, valamint más  
értéktárgyakat találtak. Az éjszakát a holttest mel-  
lett töltötték, reggel pedig a három bőröndbe össze-  
csomagolt holmikkal eltávoztak és szállodában bérel-  
tek lakást. A szállodában átlóztok, majd szórakozni  
mentek. Először az egyik cukrászdában megittak  
egy kávét, utána pedig felkeresték egy mozi. A két  
gyilkos leányt letartóztatták.

**CORSO (ARAD) Előadások 3, 5, 7:30 és 10-kor**  
Tel. 23-64

**Egy halhatatlan film... XVI-ik Lajos MARIA ANTOINETTE, AXEL  
GROF életének, dicsőségének, szerelmének és bukásának megindító története**  
Ezt a filmremeket mindenkinek legalább kétszer kell megnéznie

**MARIA ANTOINETTE** a ROKOKO királynője  
Főszereplők: Norma Shearer, Tyrone Power, Joseph Schildkraut  
Jegyelővétel minden nap délelőtt 11 és 1 óra között

— **POLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTENNI KÖTELESSÉGETEKET** az ország iránt, mint ahogyan a katonák a harctéren megteszik: Jegyezzetek vesztatérési kölcsönt!

— **Állami kiadó- és nyomdai intézet létesült.** Bucurestiből jelenti a Rador: A hivatalos lap rendelkezést közöl, amellyel a propagandaügyi minisztérium részvénytársaság alakjában szervezi meg az állam tulajdonába átment str. Sarindar 5-7-9 szám alatti nyomdai műintézetet. A részvénytársasághoz az állam a timisoarai (temesvári), braşovi (brassói) és cernautili, propagandaügyi minisztériumi tulajdont képező nyomdákat, valamint 30 millió lei készpénzt visz. A részvénytársaság neve „Dacia-Traiana” nemzeti kiadó- és grafikai intézet. Részvényitőkéje 50 darab, egyenkint egymillió lei névértékű részvényből áll. Az állam a volt „Cuvantul” nyomdát viszi a társaságba hozzájárulásként. A részvénytársaságot öt tagból álló igazgatóság vezeti, amelyből kettőt a közgyűlés választ, három pedig a propagandaügyi minisztérium és pénzügyminisztérium együttes javaslatára az államvezető nevez ki. Mindaddig, amíg az állam az egyedüli részvényes, az igazgatóság csak a kinevezett három tagból áll.

Mindennapi kenyerünket becsüljük meg. Gondoljunk a holnapra is! A takarékoság mindenkinek jól fel fogott érdeke!

— **Bosch, a híres technikus meghalt.** Berlinből jelenti: Bosch Róbert a híres német technikus rövid betegség után 81 éves korában meghalt. Az azóta világhírűvé vált Bosch-műveket ezelőtt ötven évvel alapította a most elhunyt technikus.

— **Vallásos ünnepély a református templomban.** A timisoarai (temesvári) Református Nőszövetség március 15-én, vasárnap délután hat órai kezdettel nagyböjti vallásos ünnepélyt rendez a templomban. Az ünnepély sorrendjét az istentiszteleti rész mellett vallásos szavalatok, áhitatot keltő és fokozó kar- és magánénekesszámok, valamint egyházi zeneszámok gazdagítják. A befolyó adományokat a szegények segélyezésére fordítják.

— **József Attila emlékbizottság.** Budapesten József Attila-emlékbizottság alakult a haladó fiatal értelmiség és a munkásság részvételével. A bizottság célja, hogy József Attila hamvait Párisban a Nemzeti sírkertben helyezze el. Budapestre vitesse és ott, a nagy költő szülővárosában díszsírhelyre helyeztesse.

— **Autókereket loptak.** A fővárosi rendőrség tartóztatta Apostolescu Gheorghet, aki Mandru Ion álménök segítségével számos autókereket lopott. Az eddig beadott feljelentésekből kiderült, hogy több mint két millió lei értékű gumikereket loptak.

— **Adományok.** A timisoarai (temesvári) Magyar Házban a kardostelepi napközi gyermekotthon javára K. R. öt kilogram lisztet és egy üveg gyümölcsöt, a fratellai (kisodai) napközi otthon számára pedig S. Margit ezer lejt adományozott. A timisoarai (temesvári) dr. Kekuk napközi gyermekotthon javára az alábbi adományok folytak be: N. N. kettőezer lei, Lacika ezer lei, Z. M. ezeröttszáz lei, R. F. ötszáz lei. Irgalmasok ezer lei.

— **Meteor Róma fölött.** Rómából jelenti a Rador: Március 11-én este nyolc óra huszonhét perckor az olasz főváros feletti rendkívül fényes meteor volt látható. A meteornak fehéres-sárgás színű magja és hosszú farka volt.

— **Az idei Baumgarten díjasok.** Budapesten nemrég osztotta ki az 1942. évi Baumgarten díjakat a díj kuratóriuma. Az idei díjazottak közül három regényíró szerepel 3000—3000 pengős nagydíjjal: Berde Mária, a kitünő erdélyi író, Bohuniczky Szeffi és Rónai György a fiatal író, költő és műfordító. Ugyanezen díjjal jutalmazták Mátrai László filozófiai és Ortutay Gyula néprajztudományi munkásságát. 3000 pengős díjat kapott még Szentimrei Jenő ismert kolozsvári író és újságíró, 2000 pengőt kaptak Ember György és Szabédi László, 1000 pengőt pedig Vajda Endre kritikus. A díjazottak között három erdélyi van.

— **Para keszmes kenyér Angliában.** Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni Daily Sketch című lap szerint Angliában ujfajta kenyér bevezetését tervezik. A kenyér paradicsom és liszt keverékéből állana. A paradicsomos kenyeret egyébként Amerikában a katonák élmezőnyére használták.

## Tizenhét kereskedelmi hajót süllyesztettek el tegnap a német buvárnaszádok az amerikai vizeken

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállás esütőfőnökénél kiadott legújabb jelentése szerint a keleti front különböző részein az ellenség tegnap is folytatta eredménytelen támadásait. A német csapatok saját támadásaik eredményeképpen több helységet elfoglaltak és az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak. Március 10-én a 17. számú német gyalogezred többszörösen erősebb ellenséges csapatokat vert szét. A légi erő eredményesen támogatta a földön folyó harcokat és az arcvonal mögött vasutakat, továbbá Szabasztopol és Keres környékén kikötői berendezéseket bombáztak.

Északafrikában felderítő angol csapatrészekkel a tengely csapatai eredményes harcokat vívtak. Az angol hajók a Földközi-tengeren súlyos veszteségeket szenvedtek, az olasz repülők három, a német repülők pedig egy ellenséges hajót süllyesztettek.

## Olasz légisikerek a keleti fronton

Öt hónapi kemény tél után újból kisütött a nap a Donez-fronton — közli a Stefani iroda. A keleti fronton küzdő olasz csapatok és repülők a nagy hidegben is megállták helyüket és az éjszaki vonalban maradtak. A repülőknek néha negyven fokos hidegben kellett a legrosszabb tájékozódási lehetőségek

egy további hajót pedig két német torpedóalát súlyosan megrongált.

Német tengeralattjárók északi és középamerikai vizeken újabb nagy eredményeket értek el. A német buvárnaszádok elsüllyesztettek tizenhét ellenséges kereskedelmi hajót, összesen 109.000 tonna ürtartalommal, továbbá elsüllyesztettek egy nagy űrhajót és egy tengeralattjáró vadászajót.

Santa Lucia brit szigeten két nagy hajót a partok mentén, egy harmadik hajót pedig a sziget előtti tengerészen elsüllyesztettek.

A Csatornában német repülők megtámadták egy ellenséges hajókaravánt és két hajót 5000 tonna ürtartalommal elsüllyesztettek. A skót partok mellett német repülők bombái következtében egy katonai zászlóalj hajó súlyosan megsérült.

mellett vállalkozásaikat végrehajtani. Az olasz repülők összesen negyvenhét ellenséges repülőgépet lőtték le légi harcban és tizennyolc repülőgépet a földön semmisített meg, ezenkívül negyven felderítő vállalkozást hajtottak végre kitünő eredményekkel.

## Málta egyre pusztul...

Stockholmból jelenti a Stefani Iroda: A Svenska Dagbladet római különtudósítója azt írja, hogy a tengely repülőgépei által

Málta szigetére ledobott legnagyobb méretű bombákkal, még a sziklába épített repülőgépszínek és üzemanyagraktárakat is süllyesztettek.

került elpusztítani vagy megrongálni.

A világos éjszakák és a jó látási viszonyok elősegítik az olasz és német gépek támadását. A sziget légi harcban és tizennyolc repülőgépet a földön semmisített meg, ezenkívül negyven felderítő vállalkozást hajtottak végre kitünő eredményekkel.

— **Eredményes egészségügyi munka.** Orsováról jelenti, hogy ott rendszeres egészségügyi munka folyik. Igy fertőtlenítették a különböző intézményeket és az orsovai kórház mellett állandó fertőtlenítő szolgálatot létesítettek. Öt egészségügyi csoport rendszeresen ellenőrizte és fertőtlenítette a magánházakat is. A közegészségügy érdekében folytatott munkát most Lacatus Corneliu orvos visszatérésével még fokozzák.

— **Ismeretlen férfi holttestére bukkantak.** A Hunedara (Hunyad) megyei Orastie (Szászváros) határában egy ismeretlen férfi holttestét találták. A férfinel sammitféle iratot nem találtak és így személyazonosságát nem tudták megállapítani. A nyomozás eddigi megállapításai szerint szerencsétlenségnek esett áldozatul.

— **Hatvan liter bort lopott.** Forizs Sándor timisoarai (temesvári) józsefvárosi vendéglős pincéjébe ismeretlen tettes behatolt és hatvan liter bort elvitt. A vendéglős kára mintegy tízezer lei. A betörő kézrekerítésére folyamatban van a nyomozás.

— **Az állatkínzás büntetése Budapesten.** A budapesti főkapitány utasítást adott, hogy az állatkínzásokról azonnal teyének jelentést, mert szigorú büntetést alkalmaznak. A lovakat nem szabad verni vagy tulterhelni és általában tilos az állatokkal való kegyetlen bánásmód.

## Ugyeletes gyógyszerárak

Pénteken, március 13-án Timisoaran (Temesvárott) a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban az Uniri-téren levő Weisz gyógyszerár, Gyárvárosban a Badea Cartan-téren levő Maszalis gyógyszerár és a Stefan cel Mare-utcaiban levő Zeiner gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Porumbescu-utcaiban levő Sárgea gyógyszerár, Józsefvárosban a Vacarescu-utcaiban levő Braun gyógyszerár, Melhalában a Corvin, Fratellian (Uj-kisodai) a Panajoth és Freiderfon az Eremici gyógyszerár.

## Mozi

Pénteken, március 13-án Timisoaran (Temesvárott) a következő a mozik műsora; Apolló: Petterson és Bendel, Capitol: Aranysziv, Thalia: Ilyennek szeretlek, Corso: A császárnő kegyeltje.

## AZONNALRA

felvétetik jólfőző mindenek jó hírétessel, Timisoara (Temesvár) II., Str. P. Tegle 1, földsz. 3

— **Timisoarai (temesvári) anyakönyvi hírek.** Születtek: Ardelean Gavril napszámos Iosif nevű fia, Sándor Mihály cipész Ernő nevű fia, Rusu Ioan gyári munkás Vasile nevű fia és Spataru Vasile tanár Laurentiu Corneliu nevű fia. Meghaltak: Petru Alexandru hatvanegy éves nyugdíjas, Memorandului-utca 15; özvegy Kiel Tamásné, született Reiter Magdolna hetvennyolc éves, Ariadna-utca 15; Obrad Todor harminckilenc éves pénzbeszedő, Telegrafului-utca 90, Perva Lajos negyvenkét éves gyárimunkás, Octavian Goga-sor 64; özvegy Rotariu Gheorghené, született Georghievici Ana, hatvan éves, Mireea cel Batran-utca 64 és özvegy Simonschitz Andrásné, született Mertz Berta, hatvannolc éves, Clemenceau-utca 26.

— **A mozdony halálra gázolt két vigyázatlan leányt.** A Ploesti-Braşov (Brassó) közötti vasutvonal mentén halálos szerencsétlenség történt, amelynek Vrăbie Elena huszonegy éves és Nistorescu Aurica husz éves leányok estek áldozatul. A leányok néhány fiatalember társaságában mulatságról hazafele igyekeztek. Utközben, a sötétség miatt nem vették észre a közeledő tehervonatot, amelynek mozdonya a sinek között haladó két leányt halálra gázolta. Nistorescu Gheorghie tizennyégy éves fiú súlyosan megsérült és kórházba kellett szállítani.

## A timisoarai (temesvári) városi mozik mai műsora

### CAPITOL

A TERRA-ILMUNST új remekműve

### ANYASZIV...

dramai élettől létkető izig vör a művészhím

Az új csillag: FRANCISKA KINZ

Perjir ünnepeltől a résznojenek diadala

Orszagos elbannatoló!

### THALIA

Lük elő esele-méjü azyegő vigjáték!

### Ilyennek szeretlek

Főszerepben Gusti Hubert és Wolf Albach-Retty hallatlanul mulatságos zenés komédia, amelyben egy hosszabb idig nagyvárosban élő fiatal leány visszakériül szülőfalujának egyszerű és egyhangú létközébe

### APOLLO

Bemutató előadás

Navyszerü mulattató vigjáték

### PETTERSON & BENDEL

A főszerepben: ADOLF JAHR, SEMMY FRIEDMANN és BRIGITTE SARGELIUS — A film érzékletően tárja fel a zsidó üzletemberek esái és korrupt módszereit

Előadások: 7, 8, 9 órákor

Vasár, és ünnepnap d. e. 11 órákor is

# UFA ÉS TOBIS FILMSLÁGEREK

## Werner Krauss -- az alakítások művésze

Tíz év előtt játszotta első hangos filmszerepét

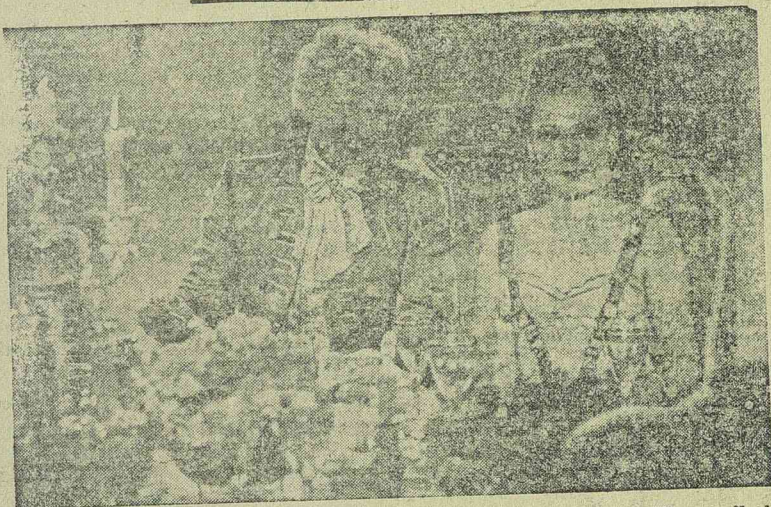
A német filmgyártás egyik oszlopa, Werner Krauss, egy teljes negyedszázadra pillanthat vissza, amelyet a színház és a film között osztott meg. Ha emlékeztünkbe idézzük azokat a neveket, amelyek a negyedszázad alatt filmen olvashatók voltak, akkor megállapíthatjuk, hogy a sok letűnt név között Werner Krauss az, amely megmaradt és még most is töretlen fényben ragyog. Ez adja meg egyben Werner Krauss egyéniségének is azt a jelentőségét, amely őt mint filmszínészt megilleti.

A filmnél csak rendkívüli teljesítményekkel lehet éveken keresztül megmaradni. Werner Kraussnál ez a teljesítmény minden újabb filmnél csak fokozódott. Werner Krauss nemcsak kitűnően alakítja szerepeit, hanem a való életet tükrözi és ez a közvetlen átélés egyben a titka rendkívüli sikereinek. Ennek a színésznek már a megjelenése is varázsa fonja a nézőt úgy a színház, mint a mozi nézőterén. Már első mondatai felkeltik a nézők érdeklődését. Lenyűgöző erővel készíti őket arra, hogy figyelemmel kísérjék játékát.

A film még művészi fejlődésének elején volt, amikor Werner Krauss először jelent meg a filmstú-

dióban. A filmszínészek egyedül arjátékuk és mozgólataik segítségével játszották szerepeiket és éppen ezért, mert nagyon érthetővé akarták szerepeiket tenni, rendkívüli túlzásokba estek. Werner Krauss ama kevesek közé tartozik, akik nem akartak mozgólataik nevetséges páthoszával hatni. Az ábrázoló művésze inkább a szellem és az érzelem bensőségét választotta. Ezzel hatott a közönségre, amely a szerepe szerint nevetve vagy szomorúan figyelte a fekete-fehér képekben folyó cselekményt. Hogy időközben a filmet művészetnek ismerték el, ehhez Werner Krauss is nagy mértékben hozzájárult.

Mintegy tíz év előtt játszotta első szerepét a hangosfilmben és újból nagy sikert aratott kifejezőképességével, amelyet a beszéd még jobban kidomborított. Azóta Werner Krauss sok filmben szerepelt és neve ma már egész Európában ismert. Az utóbbi évek egyik legjobb szerepét „Egy élet története” című UFA-filmben alakítja, amelyben pazar skálájú művészte teljes mértékben kibontakozik és valóságos élményhez juttatja a közönséget, amely henne a felejthetetlen és igazi művészt tiszteli.



AXEL v. AMBESSER és HELI FINKENZELLER az „Éjjeli zene” című Tobis-film egyik jelenetében

### Oroszlánkölykök

Az 1760-ban, a Berlinből elhurcolt kadétköröszóló és Oroszlánkölykök című UFA-filmben a potsdami nemzetpolitikai nevelőintézet száz — tíz és tizenkét éves — neveltje játszik. Amikor Karl Ritter professzor elhatározta a hét éves háború eme hősi fejezetének megfilmesítését, olyan ifjakra gondolt, akik még sohasem filmeztek, a filmstúdióval addig csak mesélni hallottak és mégis azt akarta, hogy ezek a tapasztalatlan fiúk vigyék sikerre a film egész cselekményét. Ezt a száz fiút azután meg is találta és valamennyien kitűnően beváltak. Ritter professzor a felvételek alatt nem győzte dicsérni őket és mindenki előtt hangoztatta, hogy nagyszerű „kölykök”.

Egyenesen megható volt — mesélte a professzor — amikor a felvételek előtt megmagyaráztam nekik az egyes jeleneteket. Például egy eset. „El kell képzelnetek — mondotta nekik —, hogy egész délelőtt a szabadban gyakorlatoztatok és dőlben, miután hazatértetek, nagyszerű ételszag üti meg orrotokat. Meg akarjátok tudni, mi van ebédre. Kettő közületek a tüzhelyhez oszon, gyorsan leemel a fedőt a lábasról:

— Ember, már megint kelkáposzta — kiabálja az egyik — és olyan fintort vág, mint aki már tegnap és tegnapelőtt is kelkáposztát evett.

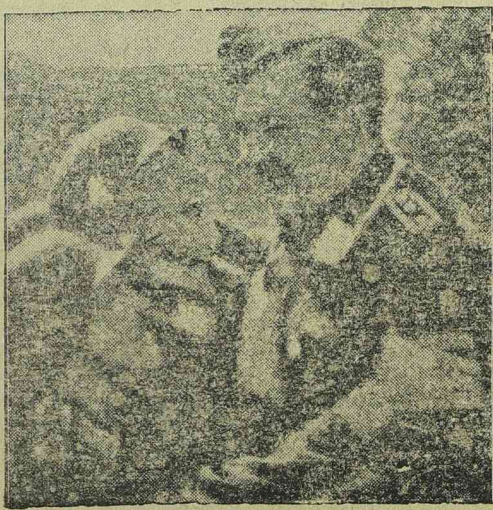
A fiúk nagy kedvvel végeztek a munkát és a rendező egymásután készítette el a nagyszerű felvételeket. A fiúk festék nélküli arukkal és a copfos parókákkal szavakkal alig kifejezhető kedves filmszínészek voltak. Így készült el a német ifjuság és a fiatal német szívek filmje, amely mindenütt nagy sikert arat.

### BIZALMATLANSÁG

Paul Henckels, az UFA-filmekből ismert filmszínész, az egyik fiú felvételének befejezése után egy vendéglőben keresett felüdülést. Az asztalához siető vendéglőstől jófajta bort rendelt. A vendéglős egy üveg bort tett az asztalára, mire Paul Henckels megkérdezte tőle:

- Milyen márká ez a bor?
- Finom rajnai — válaszolt a vendéglős.

A filmszínész bizalmatlanul megkérdezte: — Ez a születési neve, vagy pedig talán a „keresztelésné?” kapta?



FRITZ KAMPERS a „Mindent térted” című UFA-film egyik főszereplője

## FILMHIREK

### LALE ANDERSEN ELSŐ FILMSZEREPEÁT JÁTSZA

Ki rem hallotta még a népszerű „Lilly Marlen” hangját a rádióban. A népszerű hang tulajdonosa, Lale Andersen most megkapta első filmszerepét. A kitűnő énekesnő a Karl Ritter tanár által rendezett „GPU” című filmben jutott szerephez és egy svéd énekesnő szerepét alakítja.

### REMBRANDT ÉLETE FILMBEN

Ewald Balsler alakítja Rembrandt festőt a „Rembrandt” című filmben, amelynek külső felvételei Amszterdamban készültek. A filmcselekmény csúcspontját Rembrandt drámai szerelme képezi Hendrickje Stoffels iránt. Gisela Uhlen játssza az egyszerű nő szerepét, aki éppen naivságával kapcsolja magához a nagyszerű festőt.

### MEGFILMESITIK ERNST ZAHN „ÁRNYÉK” CÍMŰ NOVELLÁJÁT

Ernst Zahn az ismert svájci író most ünnepelte hetvenötödik születésnapját. Ernst Zahn az ismert svájci író most ünnepelte hetvenötödik születésnapját. Az UFA „Violanta” című filmje az író „Árnyék” című novellája után készül. A főszereplők Annelies Reinhold, Richard Häussler és Hans Schlenck. A cselekmény a vadregényes hegyek között folyik le, amely a Violanta című filmben feldolgozott konfliktus nagyszerű háttérét alkotják.

### AZ ÚJ TOURJANSKY-FILM BERLINI SIKERE

Berlin legszebb film-palotájában, a Gloria Palastban fut zsufoolt házakkal Victor Tourjansky mesterrendező Illuzió című filmje. A franciásan finom, valóban nem mindennapi UFA-film női főszerepét — a bécsi Burgszínház híres színésznőjét — az európai mozikközönség egyik legdédelgettebb kedvence, Britte Horney játssza. A földbirtokos szerepét — akiért színésznő ott akarja hagyni a szinpadot — a dalíás Johannes Heesters alakítja. Rendkívül hálás szerepet kapott a nagyszerű filmben Nikolaj Kolín, a kitűnő jellemszínész.

### IRLANDI VÁSZNÓBÓL — LÉLEKKUFAROK

A Tobis gazdag programjának egyik legértékesebb alkotása az a film, amelynek első magyar címe: „Irlandi vászon” volt. A film azonban nem ezen a címen, hanem Lélekkufarok címmel kerül forgalomba. Története az ipar világában játszódik le, abban az érdekes és titokzatos világban, ahol a nagyhatalmu tőke uralkodik. Az új cím sokkal kifejezőbb, mint régi volt, mert elárulja, hogy a kis és nagyipar harcában nemcsak anyagi érdekek játszanak szerepet hanem az „árú”, a vászon és a textil mellett veszendőbe mennek azok a lelkek is, akik tulságosan közel kerülnek a tőke veszedelmes vonzásához. A lélekkufarok színészi meglepetése az a nagy művészi teljesítmény, amellyel Irén von Meyendorff, a legszébb fiatal sztár a film vezetés szerepét eljátssza. Oscar Sima, Halmay Tibor, Georg Alexander, Otto Tressler és Rolf Wanka társaságában.

### A LEGVIDÁMBAB ÉLMÉNY A „LUNA ASSZONY” FILMBE

Paul Lincke, a kitűnő zeneszerző a mult század végén ragyogó operettet írt „Luna asszony” címmel amelyet 1899 Szilveszter éjszakáján mutatott be a berlini Apollo Theater. A premiért, amely az esztendő legvidámabb éjszakáján folyt le, rengeteg bonyodalom előzte meg, míg végre megszületett a legnagyobb operettsiker. Most a Tobis hatalmas operettfilmet készített ebből, de hangsúlyozni kell itt, hogy a filmnek semmi köze nincs Paul Lincke operettjéhez, tehát nem megfilmesített operett. Az ezernyi vig bonyodalom, amely a nagy sikert megelőzte, olyan hálás téma, hogy ennél nagyobb nevetetési alkalom nem kínálkozott még rendezőnek. Ki is használta ezt az ötletgazdagsággal megáldott Theo Lingen s rendezése mintapéldája annak, amit egy operettfilmen produkálni lehet és kell. Segítségére vanna ebben Paul Kemp, Paul Henckels, Georg Alexander, Karl Schönböck. Mindannyian olyan színészek és mulattatók, hogy ez a gárda biztosítja a film celenállhatatlan humorát. A női főszereplők élén a boszorkányostáncú Lizzi Waldmüller áll, akinek tehetséges segítőitársai Irén v. Meyendorff, Fita Benkhoff és Else v. Möllendorff. A századvégi Berlin lelkületének, kedélyének és humorának hű visszavetítése ez a film és a régi bekezdők egész lelkivilágát teljes egészében érintetlenül kapja a néző. Elmondhatjuk a filmről, hogy az a legteljesebb szórakozás.

# SPORTTESEMÉNYEK

## Hatvanöt métert is lehet dobni kalapáccsal

A svéd atlétika mindig kitermeli a maga meglepetéseit. A tegnapi számunkban megemlékeztünk a kődobó Ahslenről, most Bo Ericson van soron a bemutatkozással, aki ezidő szerint a svéd kalapáccsvetők legjobbja.

Ericson a svéd-magyar viadalon még csak nehezen győzött 50 m-en aluli eredménnyel. Összesen már 56.65 m-es dobással új svéd csúcseredményt állított fel és biztosította magának a világranglista második helyét.

— Most is szorgalmasan edzek, — válaszolta a svéd újságírók kérdésére Ericson, — de egy kis baj van, 97 kiló az átlagos súlyom, most pedig lefogytam 92-re. Ugy látszik, hogy sok volt a téli sport, amit úztem. Majd tavasszal felszedem.

— Milyen eredményt vár magától az idén?

— Remélem, hogy javulni fogok. Tavaly összesen már többször dobtam 58—59 métert is edzésben. Ha ezt sikerül elérnem idén versenyben is, úgy erre az évre elégedett leszek. Hiszen még csak 23 éves vagyok.

— Az hiszi, hogy 60 méteren felül is fog dobni? Ez eddig még csak O'Callaghannak sikerült!

— Ugy gondolom, hogy még messze van a világcsúcs attól a határtól, ameddig a kalapáccsvetők rövidesei eljutnak. A béke helyreálltával sokan lesznek, akik elérik majd a 60 métert. Sőt a jelenlegi stílusokkal és edzés módszerekkel a 65 métert is el lehet érni.

Ez már rendes távolság lenne, hiszen Blask világsúcsa 59 méter. Elváltik majd, hogy mennyi valósul meg Ericson jóslatából.

munkra nem idegen területen a gazdasági felállításunkjának és az egész gazdaságnak a vezetését átvegyük, hogy óriási nyersanyagkincseit és mérhetetlen emberi munkerejét hasznat hajtó mozgásba hozzuk és hogy ezzel bebizonyítsuk az erejét ennek a gazdasági területnek, amely itt, most rendelkezésre áll!"

Amikor Japán fegyvert fogott, azért tette, mert célját az egységes, nagy, ázsiai gazdasági terület megteremtését, amelyet minden körülmények között el kellett érnie, más uton nem tudta megvalósítani. (MN)

— Harmincezer hektáron termelnek az idén dohányt. A hivatalos lapban megjelent rendelettervezéssel harmincezer hektáron állapították meg a dohánnyal bevetendő terület nagyságát.

**Kertészek köpösítő vizsgája.** A földművelésügyi minisztérium 1576—942. számú határozatával elrendelte, hogy a szakiskola nélküli gyümölcs- és virágkertészek, továbbá a szőlőültetvények vezetői ötévi gyakorlat után vizsgát tethetnek, ami a szakmájuknak megfelelő vállalatok vezetésére képesít. Kertésztanoncok és segítők ugyancsak ötévi gyakorlat után bizonyítványt kapnak a vizsga sikeres letéje esetén. Ez utóbbiak gyakorlati idejét az illető munkaadó igazolja, amelyet a városi vagy községi előjáróság ellenjegyez. Az erdélyi és olteni jelentkezők részére a köpösítő vizsgát április 26-án tartják a timisoarai (temesvári) mezőgazdasági kamara helyiségében. A vizsgára szóló kérelmek április 1-ig nyújtandók be a minisztérium szőlészeti és gyümölcsészeti igazgatóságához (Ministerul Agriculturii, Direcțiunea Viticulturii și Horticulturii, București, Bul. Domnitor I, et. III), míg legkésőbb április 15-ig az elemi iskolai végzettségű, állampolgársági bizonyítványt, katonai helyzetet igazoló iratot, erkölcsi bizonyítványt és legkevesebb öt évi gyakorlatot igazoló bizonyítványt kell benyújtani. A vizsgára az alábbi címen keresztül is lehet jelentkezni: Societatea Nationala de Horticultura din Romania, filiala ardeleana, Timisoara, Institutul Botanic, Aleea Spiru Haret 1.

**A horvát valuta.** Kossak horvát pénzügyminiszter kijelentette, hogy 1941 december 31-én a bankjegyforgalom elérte a 8352 millió kunát. Az összeg mintegy harminc százalékkal magasabb, mint a horvát nemzeti banknak legutóbb kiadott jelentésében foglalt adatok. Megjegyezte a horvát pénzügyminiszter, hogy a horvát valuta nem aranyfedezeten, hanem a föld termelőerején, a nemzetgazdaságon és az emberi termelőerőn alapszik.

## „Heute spielt der Uridil“

Azaz... ma Uridil játszik. Ezt mondták néhány évvel ezelőtt, sőt énekeltek is a bécsiek, amikor a nagy Uridil játszott. És ilyenkor rengetegen tódultak a mérkőzésre.

A maiak közül már Bécsben is sokan vannak, akik nem tudják, hogy ki volt Uridil. Uridil középcsatárt és összekötőt játszott. Tank volt, de egészen egyéni és szinte utánozhatatlanul játszott ez.

Most az egyik német lap kinyomozta, hogy mikortól kezdve mondták is azt, hogy „Heute spielt der Uridil...“

Uridil az első világháború alatt husz éves volt és Szerbiában küzdött mint katona. Ekkor került a Rapidhoz, tulajdonképpen csak ekkor kezdett futballozni. 1921-ben WAC—Rapid-mérkőzés volt Hütteldorfban és féldídig a WAC vezetett 5:1-re. A Rapid egyetlen gólját Uridil lőtte. A második féldídig azután Uridil hatszor törte át a WAC védelmét. Uridil hét gólt rugott egymaga ezen a mérkőzésen és végérményben a Rapid győzött 7:5-re. Igazában ezen a mérkőzésen fedezték fel Uridilt. Ezután jöttek a dícsimuszok és egy héttel később valaki mérkőzésre menet ezt mondta:

— Heute spielt der Uridil — s félórával később már a félváros mondta ugyanezt, egy hét múlva pedig megszűnt az a nóta, melynek így szólt a refrénje. Így indult el Uridil dicsősége... És most már

alig-alig emlékeznek rá. De a sportban élén van az „urborkaszon”, más híján, szemfüles tudósítók, kiásák az ilyen anyagot. Így azután — emlékeztünk a régiékről...

## Sportnevek minden'elő!

Jelentettük, hogy az olasz ökölvívó válogatott Svájcban két ízben is 12:4 arányban győzött. A második mérkőzésen a következő eredmények voltak: Falcinelli győz Voullomenet ellen. Nardecchia nyer Pfister ellen. Giagnoni nyer Siegfried ellen. Tiberi vesz Grieb ellen. Battaglia győz Schneider ellen, de Paolis veri Suttert. Cisolotto vesz Schlunegger ellen.

A francia teniszegárda néhány tagja Algírban szerepelt. A férfiegyesben Destremau győzött Abdesellam ellen 6:4, 3:6, 6:2, 6:2 arányban. A férfipárosban a Destremau—Remy-kettős négy négy játszmában nyert az Abdesellam—Poulalion-pár ellen.

A berlini Deutschlandhalleban március 15-én megrendezésre kerülő országok közötti tornászviadala való résztvételről a finnek lemondottak, mivel minden emberükre szűkség van a fronton. Így a tervezett négy nemzet viadala csupán három nemzet tornája lesz, még pedig Németország, Olaszország és Magyarország részvételével.

# KÖZGAZDASÁG

## Kelet- és Délázsia guzsbaköltött gazdasági erői

Egyedül Japán hivatott a távolkeleti nagytér gazdasági vezetésének átvételére

Elő- és Hátsó-Indiában, Indokínában, Kinában és Japánban az emberiségnek körülbelül a fele él. Az emberiségnek ez a része azonban gazdasági szempontból sokkal kevesebb súlyt képvisel, mint a számbeli- leg lényegesen kisebb Európa és a fehér emberek által lakott többi tengerentúli területek. Dél- és Kelet-ázsia hét országának — Brit-India, Thaiföld, Francia-Indokína, Holland-India, Fülöp-szigetek, Kína, Japán és Mandzsukuo — egy milliárd lakosára tíz milliárd márka kiviteli érték esik, ami átlagban fejenként tíz márkának felel meg. Az egyes értékek országok között különbözőek. Brit-India és Kína a tíz márkás átlag alatt marad, Holland-India és Thaiföld kivitele az átlag kétszeresére rug, míg Japán és Mandzsukuo annak közel négyszeres értékét exportálják.

Mi a helyzet ezzel szemben Európában? Hét európai országban — Anglia, Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Hollandia, Svédország és Bulgária — a fejenkénti átlagos kiviteli érték meghaladja a százhetvenöt márkát. Ilyenformán tehát a már fentebb közölt hét ázsiai ország export-fejtkvótájának több mint tizenhátszeresét teszi. Az egyes európai országok közötti különbség még nagyobb, mint az ázsiai országok között. Bulgáriá alatta marad az átlagnak, sőt Japánnak, a legfejlettebb exporttal rendelkező ázsiai ország kivitelének títglát sem éri egészen el. Az élen Hollandia áll, több mint 500 márkás fejtkvótával. A második helyet Anglia és Svédország foglalja el 300 márkával. Franciaország csak 150 márkás átlaggal rendelkezik, míg Olaszország és Spanyolország kerek 50 márkás átlaggal már Japán közelében állanak. Ha az összehasonlítást tovább folytatjuk, azt látjuk, hogy a hét állító fehér ember által lakott Ausztrália külkereskedelmének ugyanannyi volt az értéke, mint a 350 mil-

liós Brit-Indiának és kétszer annyi, mint a 450 millió Kinának.

Ionnan erednek ezek az óriási eltulodások? Kétségtelenül az egyes országok különböző vásárlóerejétől. India és Kína túlnyomó mértékben olyan sűrűn lakott mezőgazdasági területek, amelyek lakossága maga fogyasztja a saját maga által termelt mezőgazdasági termékeket, úgyhogy kivitelre semmi sem marad. Kinában és Indiában csupán a tea, Jáván és a Fülöp-szigeteken a cukornád, Malakában pedig a különböző fűszerek jöhetnek csak mint kiviteli cikkek számításba, döntően azonban ezek nem esnek latba. Nyomban megváltoznak a helyzet, ha ezeknek a területeknek az ásványi kincseit feltárnák.

Kelet- és Dél-Ázsia gazdasági feltárása eddig úgy történt, hogy különböző európai és amerikai hatalmak lábat vetettek Ázsia földjén és több-kevésbé erőszakos kereskedelmi politikájukkal minél nagyobb komerciális hasznat igyekeztek maguknak biztosítani. A múlt század vége felé az az általános vélemény uralkodott, hogy Kinát is ugynevezett „erdekkörzetekre” osztják fel. Az angol térképeken már az egész Jangcse-medencét az angol befolyás alatt álló területek számára fönntartott, közismert piros színnel jelölték. Az Egyesült Államok pedig a Fülöp-szigetek megszállása révén már támaszpontokról is gondoskodott.

A keletázsiai területtel kapcsolatos japán elgondolások irányelvét ezek után kétségtelenül mindenki meg fogja érteni. A japánok cselekedeteit az alábbi mondatban foglalt meggyőződés vezeti: „Mi nem vagyunk ezen a területen belül idegenek, mint az európaiak és amerikaiak, azonkívül érezzük magunkban az erőt és képességet arra, hogy ezen a hatalmas és szá-

## Határidő napló

MARCIUS 15:

Huszezer lej jutalmat kapnak minden vagon huzar és tizenöt ezer lejt minden vagon árpa és söröpa után azok a termelők, akik eddig a napig felajánlják vagy átadják gabonájukat az államnak.

Gyapottermelők kötelesek a bevetett területen a természet betakarítani és további öt napon belül beszállítani a „Romanocoton” társaságnak.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek kéthetenkénti bejelentési kötelezettsége lejár. Be kell jelenteni külön feltüntetve a férfi-, női- és gyermekcipőket. A bejelentés a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályához juttatandó el.

Zsidók felülvizsgálásához szükséges nyilatkozatok beadása megkezdődik a munkakamrák, illetve munkakamarák kirendeltségek melletti különleges bizottságoknál.

MARCIUS 17:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyag, gyártott és leszállított gyapotfonal kéthetenkénti bejelentési kötelezettségének határideje.

MARCIUS 20:

Gabonakereskedelmi társaságok eddig a napig kötelesek beszerezni a katonai és polgári ellátási államtitkárságtól az előirt vásárlási engedélyt. Amennyiben ez nem történik meg, az illető társaságot 1941 december 18-1 hatállyal feloszlottak tekintik.

MARCIUS 25:

Visszacatolási kölcsönjegyzés lejár. Az örökösödési adó visszacsatolási kölcsönnyugtával történő kiegyenlítésének határideje.

Zsidók felülvizsgálásához megkivánt bejelentéseknek a munkakamaránál, illetve a munkakamarai kirendeltségnél létesített külön bizottságokhoz való benyújtásának utolsó napja.

